

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn.

(Lovforslaget findes i tillæg C. sp. 1777).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Hartwig Frisch):

Jeg har hermed den ære for det høje lands-ting at forelægge forslag til lov om det kommunale skolevæsens tilsyn og styrelse, som i det andet høje ting er blevet enstemmigt vedtaget. Når en så stor enighed kunne opnås på dette i sig selv omfindtlige område, skyldes det en god vilje indenfor partierne til at bøje sig mod hverandre og hver for sig give afkald på visse særønsker.

Det oprindelige lovforslag, som jeg fremsatte i det andet høje ting, hvilede som bekendt på den kommissionsbetænkning, som blev afgivet for et års tid siden. På de aller fleste områder var det lykkedes kommissionens formand, daværende departementschef Barford, at finde frem til enighed, men på enkelte punkter gjorde der sig afvigende meninger gældende, og i det vigtige spørgsmål om skolekommission eller skolenævn deltes kommissionens afgørende i et flertal og et mindretal. Flertallet i kommissionen ønskede en rent fakultativ ordning, så at kommunalbestyrelsen alene kunne afgøre, om der skulle være en skolekommission eller et skolenævn ved hver enkelt skole. Det er denne principielle modsætning, som det er lykkedes mig ved et kompromis, ved forhandling i folketingsudvalget, at få hævet, så at grundlaget nu bliver den fakultative ordning, men med den tilføjelse, at den enkelte skoles forældrekræds kan tage initiativet til oprettelse af skolenævn, hvis det ved en afstemning kan konstateres, at over 50 pct. af forældrene står bag ønsket.

Der er heroverfor fra visse sider blevet sagt, at dette skulle stride mod demokratiet i kommunerne. Hertil vil jeg gerne bemærke, at der aldrig kan være noget udemokratisk i, at en forældrekræds lige såvel som f. eks. en enkelt menighed kan være medbestemmende indenfor denne kreds' eget specielle område. Jeg tror personligt, at det store flertal i forældrekrædsene landet over vil følge kommunalbestyrelsens beslutning, men jeg tror på den anden side, at det er en virkelig værdi, at den enkelte forældrekræds, hvor der hersker en levende skoleinteresse, kan få sit skolenævn oprettet, selvom opfattelsen i den største del af kommunen er den, at der skal være en skolekommission.

Det er mig bekendt, at det konservative parti på dette punkt har nærret betænkelighed, og det har opretholdt sin modstand ved at stemme imod ændringsforslaget. Men på den anden side udtalte partiets ordfører udtrykkelig, at partiet desuagtet ville stemme for loven. Denne gode vilje til at forene modsætningerne viste partiet også på andre punkter, f. eks. vedrørende præstens ret til at overvære religionsundervisningen og vedrørende vilkårene for amtsskolekonsulentens ansættelse og afskedigelse samt vedrørende administrationen af amtspsykologordningen.

Jeg skal ikke her nu ved denne forelæggelse for tinget foregribe debatten om disse enkelte spørgsmål, jeg skal blot pege på den opnåede enighed. Det er nemlig denne enighed, som jo er opnået ved talrige forhandlinger i partigrupperne, som giver mig håb om, at det høje ting vil være villig til at slutte sig til det opnåede resultat.

Jeg beklager personlig dybt, at de særlige forhold i år på grund af rigsdagsjubiliæet tvinger os til at skilles så tidligt. Efter mit kendskab til den store pædagogiske sagskundskab i det høje ting, som jeg efter behandlingen af tidligere lovforslag nærer stor respekt for, ville det have været mig kært at gennemdrøfte disse spørgsmål på udførlig måde. Men netop fordi jeg ved, at de fremragende pædagogisk sagkyndige har fulgt denne sag i alle dens enkeltheder, drister jeg mig til at anmode tinget om at tage imod lovforslaget som et kært barn, der er vokset op hos gode venner, og som fortjener at blive lyst i kuld og køn.

H. P. Johansen: På mit partis vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag, som handler om folkeskolens tilsyn og styrelse, og jeg skal tillade mig at knytte nogle bemærkninger til nogle af de enkeltheder, som lovforslaget indeholder, og især da til de bestemmelser, der afviger fra den nugældende tilsynslov.

Jeg vil allerførst gerne give udtryk for tilfredshed med, at en række særlige sønderjyske skolelove ophæves ved dette lovforslags gennemførelse, hvilket altså vil sige, at vi får en mere ensartet skolelovgivning nord og syd for den gamle grænse. Jeg tror, der er mange, som har været utilfredse med disse særlige skolelove i en landsdel, som nu snart i 30 år helt og fuldt har hørt sammen med det øvrige land, og jeg er også vidende om, at mange sønderjyder længe har ønsket at få slettet dette skel, som altså nu forsvinder, når dette lovforslag formentlig hurtigt gennemføres.